

la rambla

(esport i ciutadania)

Avui,
com sempre,
Macià!

Any VI. — Número 296

Redacció i Administració: Rambla Canaletes, 13, pral. — Telèfon 14757

Impremta: Bot, 21 — Telèfon 13000

Preu: 20 cèntims

IV ANIVERSARI

Alegria oficial

En aquest IV aniversari de la proclamació de la República, des del Govern s'ha volgut fer veure que es feia finalment alguna cosa que no fos desagradable al país, i aleshores s'ha aixecat l'estat de guerra que havia vingut acompanyant durant sis mesos tota la gestió dels ministres de la CEDA — gestió que resta dins de la història, auriolada de de tenebres.

S'aixeca l'estat de guerra, però resta el d'alarma i el de prevenció, i resten les garanties suspeses, la censura, les Comissions gestores, les presons plenes, i com a autoritats, en el lloc de les populars, les de nomena-

ment directe. Règim de dictadura, pura i simple, dins de la República.

Mentrestant es diu que el Govern del senyor Lleroux, que contra tota llei ens va prendre els serveis que constitucionalment ens havien estat traspasats per l'Estat, ara ens els torna, i que, per tant, li hem d'estar agraïts.

Tot això no és sinó una martingala política per a prendre posicions electorals. Perquè les prengui el partit lerrouxista, i perquè les prengui la Lliga, que hi està d'acord i que ara hi col·laborarà en les gestores que es facin governativament.

El Decret de retorn de de-

terminats serveis a Catalunya, fixant, segons s'anuncia, que la Justícia i l'Ensenyament han de restar en poder de l'Estat, és un decret peyoratiu en relació amb la llei del 2 de gener darrer, puix en aquesta llei s'establí que, pertocant Justícia i Ensenyament, el Parlament legislaria, i ara ja no és, per tant, el Parlament, sinó que és el Govern directament el que ho fa, i encara pretén fer-ho passar com un favor que fa a Catalunya.

Aquesta manera de presentar les coses és només perquè els «catalanistes» de ja fa trenta anys, com els plau de fer-se dir als de la Lliga, puguin col·laborar amb els lerrouxistes sense que els caigui la cara de vergonya. I ells, agraïdíssims que els hagin donat una fórmula per a convèncer-se

ells mateixos que han d'estar contents i satisfets.

Des de Renovació dies ha que venia demanant als lerrouxistes forans que envienessin les llistes de tots els que estiguessin en necessitat.

Aquest és un aspecte del panorama de la República en el seu IV aniversari.

Afortunadament això durarà poc, i l'abrivada serà d'una tal empena que de tot això no en quedarà ni el record. Estan treballant per nosaltres, i de quina manera!

Caiguda i salvació de la República

per DOMÈNEC GUANSE

«Què queda de la República, de les promeses de la República? Per als catalans la República significava essencialment l'autonomia; per als treballadors, un treball segur, una remuneració compensadora; per al polític, l'austeritat i el sacrifici; per al país en general, la solució dels greus problemes de la cultura i de la higiene. Representava la fi de l'Espanya inquisitorial i militaritzada. Tots els republicans del carter d'abril coincidien en aquest programa mínim. Sense aquestes reivindicacions essencials ningú no hauria fet cap esforç per a portar-la. Ningú no hauria celebrat el seu adveniment. Ningú no l'hauria salvada amb cap bandera. Què en queda d'això, tanmateix?»

A Catalunya, de l'autonomia no en queda sinó l'esperança de conquistar-la. Mai no havia estat sotmesa a un poder tan unipersonal; mai no s'havia sentit tan intervenguda. Pel que afecta als treballadors, els republicans camuflats han aconseguit el propòsit de desinteressar-los de la República; han tornat en molts indrets els jornals de fam i en molts pobles, fins de Catalunya, ha tornat a imposar-se l'exploatació del caci. No cal parlar de l'austeritat que somniàvem; l'Espanya

picarresca reviu amb més empena que mai, i cal convenir que Catalunya, en aquest aspecte, no havia estat mai tan espanyola. I no gosarem pas dir que el militarisme revisquí: tothom sap que si els ministres de Guerra i de Marina són presidits per militars és simplement en qualitat de tècnics, i que si hi ha qui parla de preparar-se per a les possibilitats d'una guerra no és pas per afalagar els cossos armats, ans per fer el Papu a les grans potències. I menys encara parlarem de la llibertat de pensament, perquè si bé és cert que hi ha centres polítics clausurats i la

censura en exercici, no es pot pas dir que funcioni la inquisició ni que els periodistes siguin llançats als taurons.

Però qui és el veritable responsable del panorama que a hores d'ara ofereix la República i que fa tan idíl·lica la vida de les dretes i tan incomfortable la zona de l'esquerra? Hi ha escriptors i polítics que s'entossudeixen a assenyalar un culpable. Hi ha qui creu que és per satisfer una ambició personal de poder, alhora que per servir unes exigències no massa confessables de partit, que la República és jugada als daus. L'acu-

Cap a la transformació de la rambla

LA RAMBLA, que va néixer, ara ha fet cinc anys, per a acomplir una finalitat concreta, que ha esdevingut una missió històrica — gràcies a l'ajut dels seus lectors i dels seus amics —, ben percatada de l'hora que vivim, creu que la seva funció ha d'ésser una altra i, comptant amb el seu ajut, prepara per a ben aviat la seva transformació en forma que creiem que ha de ploure.

En la seva nova funció d'ara, com en la que ha realitzat fins avui, no tindrà altra mira que la de servir — a costa dels sacrificis que calguin — Catalunya i la República.

sació no és del tot exacta. En aquest capítol de la República hi ha una gran part de culpa en els republicans de millor fe, i més concretament en les esquerres. Si hi ha hagut "profiteus" i barbers es ben bé per culpa d'elles. Els republicans d'esquerra van ésser durant prou temps arbitres del país per a poder transformar-lo. No va mancar ni l'home ni el progrés. Però hi va mancar unitat, hi va mancar disciplina; hi va mancar també a estones, severitat i generositat a la vegada. Es va perdre molt de temps movent l'enemic per pures qüestions ideològiques — políticament insolubles — llançant carn a la ferra a base de pura demagogia, alhora que hi havia una cautela, una contenció inexplicable en el camp de les realitzacions i de la pràctica.

Així, per exemple, l'Estatut de Catalunya va ésser signat pels mateixes esquerres es complaguessin a veure'l retallat, semblava que els fessin gràcia les esmenes de Ruy Villanueva, i enlloc d'apartarlo com a un simple entrebanc, se l'escollaven. Va caldre la solidaritat republicana produïda pel deu d'agost per a aprovar-lo. Mentrestant, però, les dretes ja havien tingut temps, durant la seva discussió, de bastir-se davant del país la més sòlida de totes llurs plataformes polítiques.

Una cosa semblant va esdevenir amb la Reforma Agrària. Es tractava, en principi i sobretot, de donar un cop de timó a uns privilegis i abusos seculars i de repartir una mica de pa entre les tribus de camperols famelics. ¿Que va fer-se? Es va perdre temps en escúpols legalistes, es va muntar una manutnària complicadíssima i es va donar temps a què es fes o refés tot un partit agrari que constituï després una altra de les grans plataformes de les trinxeres de l'antirepública.

En la mateixa qüestió de l'ensenyament i del laïcisme es va fer un excés de soroll amb resultats nuls. Era un problema que reclamava tacte, un gran pols, una direcció segura, molts diners i fins temps. Però es van projectar grans reformes muntades en el no-res, amb aires de guerra civil, per treure l'ensenyament primari de les mans dels religiosos, quan encara hi havia moltes escoles laiques per crear, molts infants de la República que no tenien ni tenen encara escola, ni blanca, ni negra, ni vermella.

Es va aprovar una llei de defensa de la República, que era bona i que era fins massa draconiana i timidesa absoluta en la seva aplicació. Es va deixar així que les dretes bolotegessin l'economia de la República; que tanquessin les fàbriques, que paralitzessin el comerç i que emigrassin, tot parlant de patriotisme, els capitals. Es va deixar que els mateixos que avui demanen la llei de premsa, per tal que la veritat no pugui ésser proclamada, difamessin els homes de la República, que fessin una atmosfera asfixiant a l'ur voltant.

I cosa més cànida encara: es van respectar en lloc de comandament i de màxima responsabilitat els monàrquics. Això, naturalment, era molt generós, molt elegant. La República havia vingut d'una manera tan legal, tan espontània, tan per voluntat popular, que els republicans van creure, si més no, respectada per tot hom. La pròpia lleialtat els va fer creure en la lleialtat dels altres. Els va fer confondre la covardia dels que no gosaven protestar, amb la lleialtat. I la República va ésser traida en l'ombra per aquella que no havien gosat a atacar-la francament.

Cal dir que de la demagogia que va fer-se en van ésser culpables els extremitats i els irresponsables. L'extremisme poca-solta ha jugat un paper molt important en aquest capítol de la República. Hi ha hagut l'extremisme camuflat que, avui seu a la taula del pressupost i que ha sabut fer-se pagar bé els seus treballs d'agitador interessat. Hi ha hagut també i posar és encara més condemnable — l'extremisme que ha preferit als avantatges i reformes socials discretes i concretes, les promeses vagues, el foc d'encenalls que havia d'enardir els seus partidaris.

Heus ací algunes de les falles essencials del Govern de les esquerres. Potser si no hi hagués hagut traïdors les coses no haurien anat tan avall. Però són suficients per que en aquestes hores les obliguin a més d'un acte de contrició. Falles produïdes, en part per una manca d'experiència personal en part per un desdeny de l'experiència històrica.

Si les esquerres no s'uneixen, la responsabilitat dels seus homes dirigents serà tremenda

Ha estat feta pública aquesta carta adreçada pel senyor Ramon Gonzalez Peña al seu amic Mallol, d'Alcàntar. Diu:

"Señor don José Alonso Mallol... Alicante.

Mi querido amigo: Verdaderamente abrumado de trabajo, me fue materialmente imposible poder contestarle tan pronto como deseaba.

Mucho me agrada esa gran resurgir de las izquierdas y esa buena disposición a nuestro favor. A ver si lo que no hizo el Poder lo hace la represión: unir a los hombres de izquierda para que no puedan repetirse las desvergüenzas que hemos soportado, y que la política española vuelva por los cauces verdaderos, de los que no debió salir si ambiciones mal-disimuladas de tanta cabeza de ratón no hubieran destruido tan buenos propósitos. La responsabilidad de unos y otros será tremenda ante la Historia si por rivalidades personales fuese posible la repetición de estos hechos.

En este caso, no merecería la pena hacer esfuerzos y salvar la vida que cual la mía han salvado, porque se demostraría que no nos unia más que el sentimiento piadoso, y para eso viaje...

En fin, amigo Mallol, ya veremos en qué para esto. Va muy bien. Que no se tuerza es lo que desea su buen amigo que les envía a todos un fuerte abrazo.—Ramon G. Peña."

Recordeu els següents noms:

Lorenzo Galindo, passant del senyor Rocha, ex-directiu de la Patriótica i jutge municipal en temps de la Dictadura.

Victor Uya, Sala, ex-directiu de la Patriótica, jutge municipal en temps de la Dictadura.

Manuel Mestres i Aragües, jutge de la Dictadura, ex-afiliat a la Lliga i a la Unió Patriótica.

Francisco Corominas Puig, jutge de la Dictadura, "compadre" i palés del senyor Rocha.

Josep Molina Rodríguez, jutge de la Dictadura.

Josep Planas Mitata, jutge de la Dictadura.

Josep Márquez Caballero, l'últim governador d'Alfons XIII a Barcelona, desposseït del càrrec en proclamarse la República del 14 d'abril.

Ignacio de Emilio Domínguez, nomenat professor de l'Escola del Treball per la Dictadura en ésser destituït els professors de la Mancomunitat.

Enric Laplana Mundó, jutge de la Dictadura.

Joan Julià Gaya, "nebot" del senyor Guillermo Iglesias, redactor de "Renovación".

Emilio Roman Guarro, directiu de les Joventuts del "Real Círculo Republicano".

Josep Lluch i Bonastre, fill de l'ex-regidor radical i procurador de l'Ajuntament senyor Lluch, el qual va presentar la querrela instada per Lerroux contra Granier-Barrera.

Juan Fernández Vidaurret, radical, passant de don Antonio Montaner.

Josep Llamas Meca, radical i ex-candidat a diputat per "los regionales no catalanes".

Joan Cardellús i Bracons, fill del secretari de la Cambra Oficial de la Propietat i autor d'una mena de manual per al desnonament dels llogaters.

Albert Gabarró i Carles, pròxim parent de l'ex-diputat de la Lliga senyor Gabarró.

La major part d'aquests senyors, "radicalment" apolítics i "no allegats", tenen presentada sol·licitud per a ésser nomenats jutges municipals de Barcelona. A veure si donarà la casualitat que seran reconeguts com els més mereixedors d'ésser nomenats!

PANTALEONI GNS

Sastreteria i Confeccions

per a

HOMES i NENS

Actualment exhibició

PRIMEVERA i ESTIU NOVETATS i MODELS

Secció especial a mida

13. PORTAFERRA 13

LLIÇO DE DOCTRINA

—El Pare, és Déu?
—Sí, senyor.
—El Fill, és Déu?
—Sí, senyor.
—L'Esperit Sant, és Déu?
—Sí, senyor.
—Així, doncs, són tres persones distintes?
—No, senyor, una de sola: el senyor Pich i Pon!

Requeriment al Govern

El signen Azaña, Sánchez Román i Martínez Barrio. S'hi han adherit els federats

Heus ací el que es demana:

Restabliment immediat de les garanties constitucionals. Llibertat dels detinguts governatius i ràpida substanciació dels processos pendents. Reposició de les autoritats locals d'elecció popular i cessació de les Comissions gestores. Restabliment del dret sindical. Readmissió dels obrers acomiadats per represàlies.

La revisió constitucional és contrària a la conveniència de la República

SANCHEZ ROMAN

Ha estat fet públic aquest document:

"Conocido por los Comités directivos de los partidos Nacional Republicano, Izquierda Republicana y Unión Republicana el propósito del Gobierno de levantar el estado de guerra, y después de examinarlo en la comisión que se acordó significar en relación con el estado político y social del país, estiman que aquella determinación gubernamental resulta insuficiente para acallar las reclamaciones urgentes de la opinión republicana. La satisfacción mínima que debe dársele requieren indispensablemente la adopción de estas otras medidas:

MARTINEZ BARRIO

Primera: Garantía de un régimen estrictamente legal para los presos políticos y sociales.

Segunda: Restablecimiento inmediato de las garantías constitucionales, y de un modo apremiante de todas aquellas que afecten a la libertad personal, a la propaganda política efectuada dentro de la ley y a la inmunidad parlamentaria.

Tercera: Libertad de los detenidos ilegal o gubernativamente con motivo de los sucesos de octubre: rápida substanciación de los procesos en curso, pasando los conocimientos de las correspondientes causas a los Tribunales ordinarios, observando al efecto el procedimiento regular, sancionando los delitos que

resulten debidamente probados con arreglo a las leyes preexistentes al comienzo de su ejecución continuada, y acordando mientras tanto las instrucciones oportunas al Ministerio fiscal para que apoye las solicitudes de libertad provisional que se estime procedente.

Quarta: Revisión de los expedientes de remoción o traslado, que hubieran sido arbitrariamente decretados contra funcionarios o empleados públicos, a pretexto también de los referidos sucesos.

Quinta: Readmisión de obreros despedidos de sus puestos de trabajo como represalia por huelgas.

Sexta: Restablecimiento del derecho sindical, autorizando el funcionamiento de las organizaciones obreras bajo el régimen de ley.

Séptima: Reposición de las autoridades locales por elección popular removidas arbitrariamente, haciendo cesar inmediatamente las Comisiones gestoras y Ayuntamientos gubernativos.

En cuanto a la revisión constitucional señalada por el Gobierno como uno de los tres puntos fundamentales de su programa, los partidos que suscriben creen que en la presente coyuntura, este propósito es contrario a lo que conviene a la República.

Esta declaración contiene las normas que los partidos nacional-republicano, Izquierda republicana y Unión republicana estiman inexcusables para la regular convivencia dentro del régimen republicano, sin hacer ahora referencia a los programas y doctrinas que sus respectivos

Un llibre nou de Francesc Madrid

"Las Ediciones de la Flecha" han editat un nou llibre de Francesc Madrid, el conegut reporter que en altres llibres ha evidenciat la seva habilitat per a reflectir tipus i ambients. En el seu nou llibre "14 de abril" així com en els anteriors, "La Guinea incògnita", "Film de la República Comunista-Libertaria", etc., Francesc Madrid dibuixa, a la seva manera, l'ambient del 14 d'abril a Barcelona, la participació de cada un dels polítics que prengueren part en aquesta gesta, l'agitació de les masses, les escenes pintoresques que ocorregueren i que han restat indelebils, moltes d'elles, fins a la publicació d'aquesta novella reportatge. En "14 de abril" apareixen les figures de Francesc Macià, Lluís Companys, Joan Lluhi, Ventura Gassol, Maluquer i Viladot, Martínez Domingo, l'Emiliano, Bofill i Mates, etc., i un nou personatge que Francesc Madrid bateja amb el nom de Josep C... i que segons el reporter va tenir una participació intensa en aquell moviment històric. La personalitat de Josep C... és tan viva, que el reporter assegura que sense ella no hauria estat possible el seu "14 de abril"

MASSATGE BOB

MANUEL AZANA

tivas organizaciones sustentan. En una coalició electoral de izquierdas, cada uno de ellos aportará los puntos programáticos y de táctica política, venientes a elaborar las bases de la opinión sirva para orientar decisivamente los Gobiernos de la República.

Madrid, 12 de abril de 1935.

Por el partido nacional-republicano, Felipe Sánchez Román; por Izquierda republicana, Manuel Azaña; por Unión Republicana, Diego Martínez Barrio.

El Consell Nacional del Partit Federal ha examinat la nota precedent subscrita pels partits d'Esquerra Republicana, Unió Republicana i Partit Nacional Republicà, i ha fet públic un escrit declarant la seva adhesió al text i finalitats polítiques de la susdita nota. En l'escrit nom

FRANCHY ROCA

declara, en ocasió del IV aniversari de la proclamació de la República, que per al millor servei i defensa del règim és urgentíssim que l'acció conjunta iniciada s'estengui a àmbits electorals i legislatius, mitjançant l'oportú programa conjunt que estiguin conformes o disposades a una orientació francament esquerrana de la República.

Signen el document: per la Comissió executiva, Josep Franchy Roca, president; Eladio Freire, secretari; Jesús Sánchez; Belén de Sárraga, Francisco de Cantos Abad, Eugenio Arauz, Melchor Marial, Manuel de la Torre Eguía i Laudelino Moreno, vocals.

Els presos i els processats

Continuen a la presó de Madrid els consellers del Govern de la Generalitat de Catalunya Lluís Companys (president), Martí Esteve, Ventura Gassol, Joan Comorera i Pere Mestres, els quals són, com sempre, molt visitats.

Darrerament han estat a estranyer-los la mà l'acadèmic Azorín, l'ex-ministre senyor Giral, l'ex-secretari de Governació senyor Carles Esplà i la seva senyora, els senyors Subirós, Casares Quiroga i senyora, Gómez Hidalgo, Víctor Hurtado, Serra Crespo, López de Coliochea, Gines, Aparicio, Amós Sabrás, Rafael Carbonell, los senyors Gabriela Mistral, Caterina Salmerón, Gamboa i d'altres, que eren portadores de rams de flors, Josep Xirau, Alardo Prats, la senyora Maria Lazarraga de Martínez Sierra, el senyor Magraner, la violinista Rosa Mas, acompanyada dels seus dos germans, els senyors Gispert, Fabra Rivas, una representació del Casal Català de Madrid, Maçó, Poblet, Barcia, Palet i Barba, el cònsol del Perú a Madrid, la senyora de Azaña, senyor Lluís de Tapia, Jiménez de Asúa, Santaló, l'ex-alcalde de San Sebastián senyor Saizant, Antoni Drago, l'alcalde de Matador, senyor Cruixens, una comissió de la Cooperativa de Vídrires de Catalunya, senyors Carretero, Ceferi Palencia, Antoni Vila, entre altres.

Dissabte a la tarda estigueren a la Presó Cellular alguns periodistes visitant el senyor Companys i els consellers amb motiu de l'aniversari de la proclamació de la República.

El senyor Companys fou preguntat sobre quines havien estat les seves majors alegries i la seva opinió sobre els esdeveniments polítics.

Lluís Companys els féu les següents declaracions.

—Què us puc dir? La proclamació de la República a Barcelona, en la qual vaig prendre part tan activa incautant-me de l'Ajuntament amb un grup d'amics. Aquest moment fou el de la major emoció de la meua vida, i només pot compararse el de l'aprovació de l'Estatut. I ara no dic més sinó que segueixo tenint amb la mateixa fe i fermesa aquells ideals.

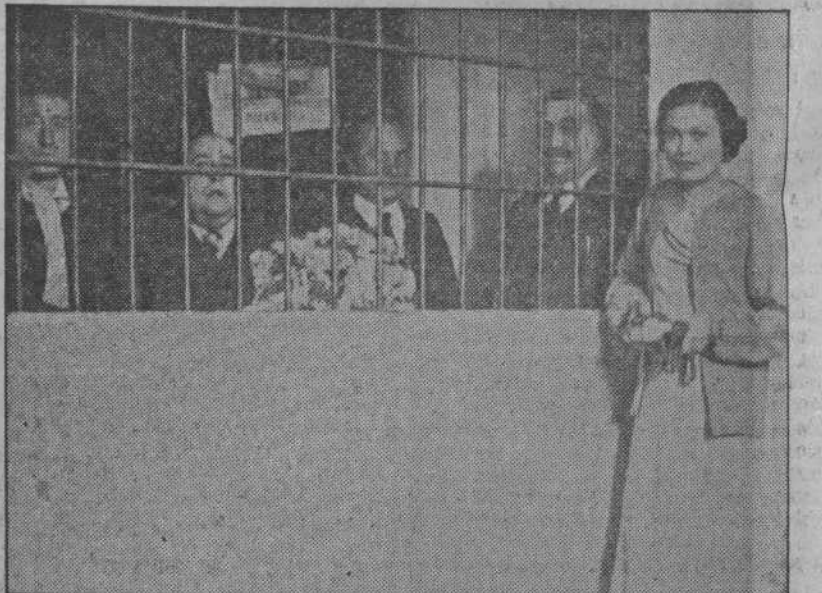
El senyor Companys ha tramès de la presó un article als periòdics "La Libertad", de Madrid, i "El Liberal" de Bilbao, i "La Humanitat", de Barcelona, per a publicar-lo el 14 d'abril, amb motiu de la commemoració de la República.

En la visita que efectuà a la presó l'escriptor senyor Martínez Ruiz "Azorín", feu ofrena al President Companys i consellers, de diversos volums d'obres seves.

El senyor Ventura Gassol ha acabat el drama "Nadal", que començarà a escriure a la Presó Model. Es tracta d'un drama de tendència social, en quatre actes, que probablement s'estrenarà aviat a Barcelona.

El conseller senyor Martí Esteve ha passat alguns dies molestat per l'afecció hepàtica que pateix, i que ha requerit un tractament facultatiu adequat. A hores d'ara, però, Martí Esteve es troba molt millorat i una acció futura per a la millora de l'afecció, però li ha estat concedit pel Tribunal de Garanties que pugui passar a tractar-se la malaltia en una clínica. El senyor Martí Esteve hi passarà probablement avui, puix que va desitjar passar la diada d'ahir amb els seus companys de presó.

Són nombrosíssims els telegrams que aquests dies han estat expedit

La gent Pubilla de Girona 1935, Alexandrina Soy ha visitat els presos polítics de la presó de Girona i els ha confortat amb les seves paraules amaraes de simpatia.

Alexandrina Soy, osequiada amb un fermos ram de flors els detinguts, es quals correspongueren amb una capsa de bombons

a Madrid, de tot Catalunya, adreçats a Lluís Companys i els consellers de la Generalitat. Pel nombre i pel to, de vivíssim afecte, constitueixen una emotiva manifestació de solidaritat.

També s'han estat adreçats a Girona, al comissari de la Generalitat senyor Puig Pujades i companys, i a Tarragona al comissari senyor Pruners i altres detinguts.

El conseller senyor Martí Barrera és a la clínica del doctor Trias, a Barcelona, en règim de presó atenuada, i el conseller Lluhi és al seu domicili del carrer de Molins, amb el mateix règim. Un i altre són continuament visitats pels seus familiars i amics.

El president del Parlament Català, senyor Joan Casanoves, és a casa seva en règim de presó atenuada, així com també hi és l'ex-alcalde de Barcelona senyor Jaume Alguader. També són molt visitats.

El dimecres passat, per disposició del general de Divisió, foren traslladats a la presó Cellular tots els detinguts que es trobaven a bord del vapor "Uruguay". Amb aquesta mesura ha quedat suprimit el servei de presó que prestava el referit vaixell.

Entre els delinqüents traslladats del vaixell a la presó hi ha el diputat al Parlament de Catalunya senyor Joan Tauler i l'alcalde popular de Vilanova i la Geltrú, senyor Escofet.

El jutge militar ha sobresegut la causa que instruïa, per suposada rebel·lió militar, contra el diputats a Corts senyor Josep Sunyol i Garriga. Com es recorda, el Parlament, espanyol va denegar el suplicant corresponent.

Pel Tribunal de la Secció Tercera s'ha disposat que el Jutjat número 12, al cap del qual hi ha el jutge senyor Manuel Montero, procedeixi a l'embarcament dels béns de l'alcalde i regidors d'aquest Ajuntament, que estan encartats en el sumari pels successos d'octubre.

S'ha signat a cada un dels processats la quantitat de 25.000 pessetes per a la responsabilitat civil del processat.

Ha estat posat en llibertat, sota fiança personal, l'alcalde de Terrassa, senyor Samuel Morera i Ribas, el qual dies passats es presentava davant el Jutjat militar que actua en aquella ciutat, per tal de respondre dels càrrecs que se li imputen pels successos d'octubre.

Han estat sobresegudes les investigacions provisionals contra els afiliats al partit de l'Esquerra encartats en la causa de Terrassa, com a suposats participants, els senyors Domènec Ermengol Balver, Josep Batlle i Esteve, Baldomer Casanoves i Cortés, Jaume Figueres i Salelles, Josep Fernández García, Nicet Pujolà i Oller, Pere Rossinyol i Martí i Enric Torres i Pla. Entre els esmentats, figuren alguns consellers de l'Ajuntament destituït governativament.

La salut del secretari general del C. A. D. C. I.

Es prega a tots els amics i companys del secretari general del C. A. D. C. I., En Joan Feixé i Alvarez, que s'hoi l'aguin de "solidari" per indicació expressa de la Direcció mèdica del Sanatori del Puig d'Olena, la qual autoritza novament les visites així que erit el malalt ho permeti.

Republicans! Catalanistes!

Abans que s'esgoti adquiriu tots

"BARCELONA, 6 D'OCTUBRE"

de Pere Foix

La veritat sobre els esdeveniments d'octubre a Catalunya

NARRACIONS EMOCIONANTS DE LA MEMORABLE NIT

Tots els beneficis als presos de Catalunya

Comandes: Societat General de Llibreria.

Barbarà, 14 i 16, Barcelona

Joieria i Relotger a El Regulador

RELOTGES DE LES MILLORS MARQUES
SUISES
Exclusives 'Lus-ina' i 'Rolex'
Rbla. de les Flors, 37 Carme, 1

Després de quatre anys

La República que no vam proclamar el 14 d'abril de 1931

per GRANIER-BARRERA

El 14 d'abril del 31 no vam pas proclamar una República oligàrquica, unitària, confessional, presidencialista, burgesa, reaccionària, militarista. Diguin allò que vulguin certs conservadors, el vot del poble dos dies abans no era pas per aquesta República.

Podia, sí, ésser conservadora, però conservadora d'ella mateixa, de la Revolució republicana. En el sentit que té ésser conservador a la França d'abans de la guerra. En el sentit que té ésser conservador a Mèxic i a la U. R. S. S. d'avui.

No calia pas que la nostra República, nascuda de manera legítima pel sufragi popular, ataqués amb violència indeguda interessos respectables, ni perseguís els ciutadans en la intimitat. També en aquest punt pogué ésser conservadora la República del 14 d'abril.

Però, això sí: segons el compromís lliurement pactat per les oposicions unides, establert en programes detallats en hores d'entusiasme i persecució, predicat en formidables propagandes per tot l'àmbit del país, allò que prometien als ciutadans els republicans de les candidatures, homes i partits, era fer una República federal, democràtica, laica, civil, social, avançada, revolucionària. Un règim que resultés contrari a la contrapartida de la monarquia ominosa soferta.

Cap veu no s'alçà, entre els republicans, contra aquest programa. Cap vot no hi hagué entre els homes responsables contra aquell propòsit ferm.

Més aviat va ésser minimitzada, minvada, aquella generosa impulsió programàtica de les hores virils i revolucionàries. En les Constituents mateix, la República no va ésser federal, sinó federable; no va ésser social ni socialista, sinó socialitzant. El propi famós article 26 és fruit d'una transigència: d'una transigència nostra, naturalment, perquè "ells" no transigien en cap cas. Tot allò que podíem desfer, que teníem dret legítim a desfer, que calia desfer per a sostenir la democràcia nou-nada, va romandre en peu contra nostre, es va infiltrar dintre mateix del règim per pertorbar-lo i traï-lo.

Allò que avui s'atreveix a afirmar el partit radical — llavors radical també en el programa; conforme sempre, a través del seu cap, amb tots els acords dels revolucionaris —, que ells eren la força més antiga —

i més respectable — dels grups estricte-ment republicans era el partit federal. La força més nombrosa — i decisiva, sollicitada sempre en última instància pels republicans mateixos, i sempre lleial amb ells — era el partit socialista. Però encara que els titllats radicals fossin realment els més antics, i els més nombrosos, dels republicans; encara que haguessin tingut des de sempre un programa conservador o moderat; encara que haguessin formulat reserves explícites en el moment de la Revolució, el sol fet d'haver mantingut aquells pactes, d'haver participat en els plens poders del Govern provisional; d'haver votat les lleis fonamentals de la República, d'aleshores, els obligava a ésser sempre lleials amb el sentit de la Revolució, i això suposant, amb benignitat, que fossin realment republicans per llur vida i per llur tasca, i que sempre haguessin merescut, malgrat les discrepàncies, la confiança dels elements revolucionaris, dels fundadors de la República.

El 14 d'abril no vam proclamar, repetim-ho, una República oligàrquica. Ni una monarquia sense corona. Ni un Estat unitari tradicional. Ni un feu de cap Església com abans.

Ni un reformament dels vells privilegis. Ni la misèria al camp. Ni la ruïna de la indústria.

Ni la persecució del proletariat. Ni la censura o l'Estatut de premsa.

Ni l'aprofitament dels llocs de Govern per a gaudis personals. Ni el privilegi.

Ni l'arbitrarietat.

El 14 d'abril del 31 vam proclamar la República. Però era una República que donés a tots, homes i nacions d'Espanya, la llibertat i el benestar possibles en igualtat de drets.

No valia la pena d'haver viscut aquella il·lusió tan bella si havien de malmetre-la i malbaratar-la els mateixos — elegits per nosaltres amb entusiasme! — destinats a guardar-la de tot atac.

Durante el dia de hoy el notario ha seguido requiriéndoles domiciliarmente.

La opinió pública, que protestó del hecho de la substitució por la Gestora acompaña y alienta unánimemente a los concejales suspendidos y les alienta para que hagan valer sus derechos.

Diuenge vinent Gabriel Alomar parlarà sobre el tema «Catalunya i la reconstrucció de la República»

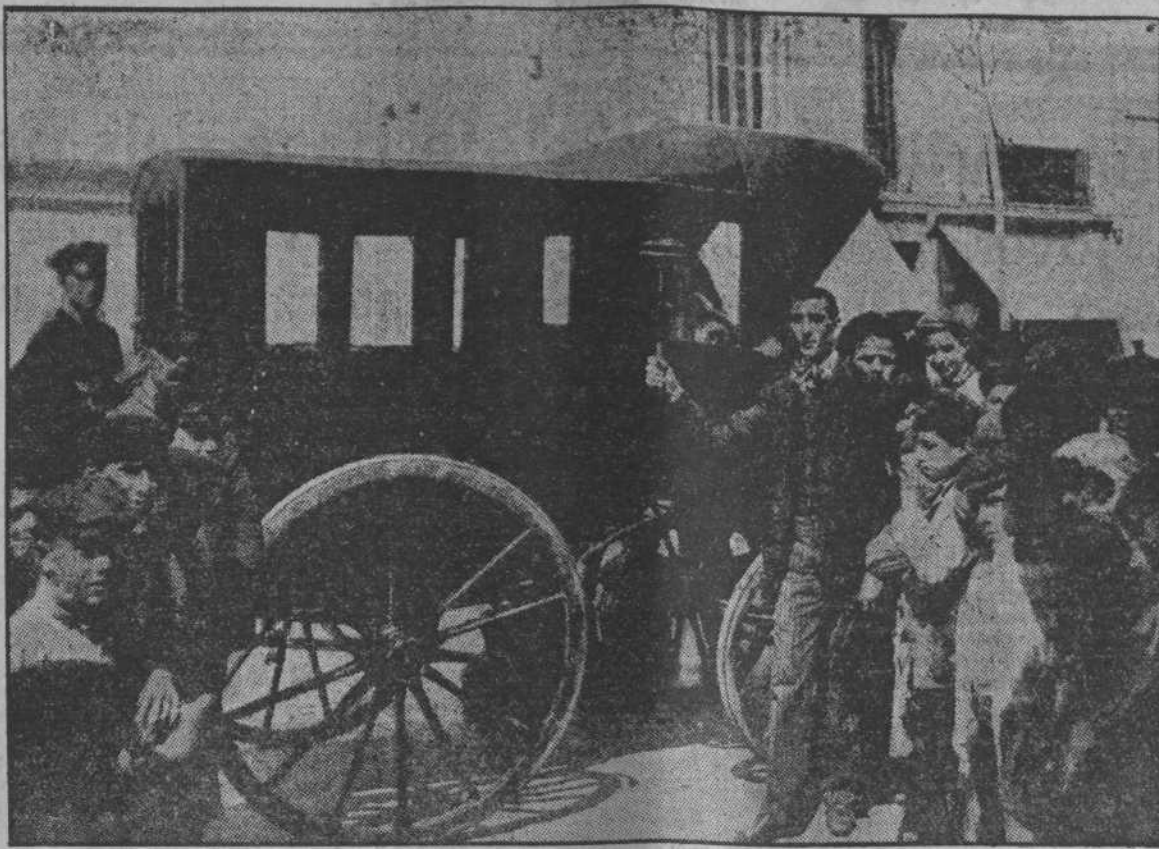
La conferència de Gabriel Alomar sobre «Catalunya i la reconstrucció de la República», que s'havia de donar al Gran Price darrerament i que fou suspesa amb motiu de la crisi de Govern, tindrà lloc el vinent diumenge dia 21.

La República del senyor Pich i Pon

Ha estat enviat al President del Consell el telegrama següent: "Excmo. Sr. D. Alejandro Lerroux. O'Donnell, 4, Madrid. — Autoritzada cabalgata i procesioness se nos niega a antiguos y probados republicanos permiso para celebrar manifestación pública en conmemoración del cuarto aniversario de la proclamación de la República, que cuenta entre sus títulos de gloria el haber separado la Iglesia y el Estado. Privados del legítimo derecho de manifestación que la Constitución nos otorga, elevamos a usted nuestra más respetuosa y enérgica protesta. Por el Partido Republicano Radical Democrático de Cataluña, el presidente Pedro Figueras."

Coincidències d'abril

per L. AYMAMI I BAUDINA

Heus ací el factó agredit a Hostafrancs. El cotxer—tipus pintoresc d'aquells temps—fa guàrdia al costat dret de la foto

Ara fa vint-i-vuit anys. El dia 21 s'havien de celebrar eleccions. Dues candidatures es disputaven el sufragi popular. D'una banda, la del "Partido Radical", que acabdillava Don Alejandro Lerroux; de l'altra, la candidatura de Solidaritat Catalana, formada per homes de les més diverses tendències coincidents, en un moment determinat, en un punt concret: la necessitat d'afirmar la voluntat de

històrics i els actuals veiem certes semblances. Perquè si el mes d'abril ens recorda una gesta històrica, aquest any, també ens recorda d'altres fets no menys històrics com l'entrada de Maclà en les Illes per Catalunya, com la formació d'aquell bloc que dugué el nom de Solidaritat Catalana, i com aquelles eleccions famoses — contra el lerrouxisme i la llei de Jurisdiccions — que donà per resultat el triomf de 40 candidats solidaris dels 44 que en total havia d'legir Catalunya. Francesc Macià — aquell mes d'abril de l'any set — aconseguí dues actes de diputat en ésser elegit per Barcelona i per les Borges Blanques. I era aquell mes d'abril que canviava l'uniforme militar per la investidura de parlamentari elegit pel poble.

Aquell mes d'abril d'ara fa vint-i-vuit anys ens forneix encara una altra efemèride digna d'ésser recordada; un altre fet d'inegable importància en la història política de Catalunya. Ocorregué el dia 18. Com enguany, s'esqueia ésser dijous. Mancaven tres dies per a les eleccions. En un local de Santa s'havia de celebrar un míting electoral. En un cotxe d'aleshores s'estilava el factó — dirigint a l'acte un grup d'oradors, entre els quals anaven Nicolás Salmerón, Pere Coromines, Roca i Roca, Odon de Buen i Francesc Cambó. En passar per la Creu Coberta, on hi havia un centre lerrouxista, se sentí una descàrrega. El factó quedà foradat. Francesc Cambó resultà greument ferit.

Fou el famós atemptat d'Hostafrancs. Ens digué que els trets no anaven contra Cambó. Sembla, en

No creiem que ningú pugui posar en dubte el nostre republicanisme. Aquest, precisament, és el que ens impedeix d'alegrar-nos per força, en ocasió del IV aniversari.

Les coses que estan passant, no sols a molts amics nostres — que ató fóra un aspecte personal només —, sinó a Catalunya i a la mateixa República, són coses que posen la tristesa als cors i que fan que hom no pugui lluitar-se a la joia, quan l'alegria vol implantar-se per decret.

Heus ací explicada la nostra posició en aquest IV aniversari i la raó per la qual LA RAMBLA no pot posar bandera.

efecte, que els agressors no sabien que Cambó anés entre els oradors, ja que el líder de la Lliga d'avui ocupà un lloc a darrera hora, en substitució del senyor Ildefons Sunyer. L'atemptat anava dirigit — segons acceptació general — contra Don Nicolás Salmerón, el polític espanyol, el republicà insigne que havia comès el delictes de "comprendre la raó de Catalunya".

FRANCESC MACIÀ quan fou elegit per primera vegada diputat

Com pot veure's, la història acostuma a repetir-se. Una vegada són uns trets en despatx. Una altra vegada és un feix de paper de barba amb acusacions falses.

Salmerón, aquell més d'abril, sortí il·les de l'agressió. Ha estat també en el mes d'abril que un sumari famós ha estat sobresegut...

Coincidències d'abril! El mes d'abril d'enguany — quart aniversari de la República de Francesc Macià, que no és la República d'aquells lerrouxistes de la Creu Coberta — hem pogut sentir, per ràdio, com un ministre lerrouxista comparava l'execució del seu cap polític, a la d'aquell republicà il·lustre i digníssim que es digué Nicolás Salmerón. I serà segurament dintre d'aquest abril — aniversari de l'atemptat d'Hostafrancs — que veurem com es constitueixen en franca companyia, arreu de Catalunya — des del seu més alt organisme fins al darrer Ajuntament — les comissions gestores. Com ha estat dintre d'aquest mes d'abril l'elevació a la categoria d'"Avi" — ironia de mal gust — un

PIANOS
AL COMPTAT I A TERMINIS
Secció especial de pianos
de lloguer
PREUS BARATÍSSIMS
MARISTANY
8, LLURIA, 8 (tocant Plaça Urquinaona)
Telèfon 23063

vell radical de barba blanca, català de naixement, el qual endut per l'excitació ha agraït les proves d'afecte de l'auditori amb unes paraules de començament solemne: "Amigos y correligionarios..."

Coincidències d'abril! Ara fa vint-i-vuit anys, l'alçament de Catalunya contra la llei de Jurisdiccions, A l'altra banda, el lerrouxisme. Amb Catalunya, comprensiu, un republicà il·lustre: Salmerón...

FRANCESC CAMBÓ

Aquell abril del 1907 no pogué evitar l'abril del 1931. Aquest abril del 1935 que ens ha permès de sentir — per la ràdio — com un ministre lerrouxista qualificava de reaccionari el Catalanisme, sense distincions, potser ens permetrà de veure, encara, com la víctima d'Hostafrancs esdevé carn de la carn de l'home de la Creu Coberta. Si l'abril del set no pogué evitar l'abril del trenta-u, cal esperar que una vegada més la història es repetirà. I en un termini més breu.

Les coses que passen

461 entre 200.000

El senyor Pich i Pon ha inventat, sense èxit, el compte corrent del contribuent. Dels 200.000 contribuents per impostos i arbitris municipals que hi ha a Barcelona, dijous passat en tancar l'oficina se n'havien inscrit 461 per a aquest nou servei. L'èxit no pot ésser més sorollós.

Premis a l'heroisme

Han estat condecorats amb la "Cruz laureada de San Fernando", que es dona als que han realitzat actes de veritable heroisme amb greu perill de perdre-li la vida, els generals Batet i López Ochoa.

El diputat Fuentes Pila ha adreçat una carta al President del Parlament espanyol. Diu així: "Excelentísimo señor don Santiago Alba, presidente del Congreso de los diputados."

Respetable señor presidente: Por la Prensa me entero del propósito del Gobierno de imponer el día 14 de abril a los señores generales Batet y López Ochoa, la Gran Cruz laureada de San Fernando. Sabe S. E. que hace varias semanas tengo presentada a la Mesa una proposición, no de ley, pidiendo al Gobierno la declaración de las razones y fundamentos reglados que le decidieron a otorgar tan preciosa recompensa. Y como quiera que el cumplimiento de esa fiscalizadora misión no ha tenido lugar, por razones que desconozco, me permito interesar de V. E. haga llegar al Gobierno el testimonio de mi sorpresa y protesta ante su firme y solemne decisión desdenando mi modesta, pero autorizada, representación parlamentaria.

De V. E. respetuosamente. — San-
tigu Fuentes Pila."

El senyor Pich té la paraula

En l'homenatge al seu nebot el senyor Pich i Salarich, l'oncle Pich i Pon digué:

"La commemoració del 14 de abril serà el inici de una campanya que empenyerà el Partido Radical por toda Cataluña. Este contacto servirá para que el pueblo, cuando sea consultado, diga si ha de votar a los

que, teniendo en sus manos las libertades autonómicas y todos los resortes de Gobierno, los perdieron, o a nosotros."

Estem d'acord amb què el partit radical faci tota la campanya que vulgui; però a base que el Governador general de Catalunya no s'aprofiti de la seva situació donant facilitats al seu partit i negant-les als partits d'esquerra.

Aquí el que cal, senyor Pich i Pon, és que s'obrin els centres clausurats, que pugui parlar tothom que vulgui, i que la ràdio no estigui arrendada exclusivament al P. Laborista al senyor Cambó i als lerrouxistes.

Casos de barra

El senyor Lerroux torna a Catalunya uns serveis que l'Estat espanyol ens havia traspasat i que el senyor Lerroux ens havia pres.

Ara el senyor Pich demana al senyor Lerroux que ens torni el servei de recaptació de contribucions que el senyor Lerroux ens va prendre.

Ah! I diuen que els hem de donar les gràcies.

Els donarem el dia que ple-
guin.

Les obres públiques del senyor Pich

D'un discurs del senyor Pich reportat per "Renovación":

"El señor Pich manifestó saber que ha ygrupos bancarios dispuestos a facilitar hasta cien millones de pesetas que hacen falta para obras a ejecutar en Cataluña, con la garantía del Estado y de la Generalidad, mediante una pequeña participación en los beneficios de estas mejoras que les permitan amortizar la operación y los intereses."

De moment uns quants milions que l'Estat ha promès han d'ésser per a construir, no pas escoles, sinó casernes per a la guàrdia civil i la guàrdia d'assalt.

I mentrestant el Grup escolar Francesc Macià, de la Plaça d'Espanya, encara està ocupat militarment per la força pública per ordre del senyor Pich i Pon, tot i que l'edifici és propietat de la ciutat, perquè hi rebin ensenyament els fills dels ciutadans.

«Espania ha encontrado, por fin, a un hombre de veras»

Com a mostra d'una de les variants de la imbecilitat col·lectiva que en certs sectors espanyols dona fe de vida, publiquem aquest final d'un manifest de la Juventud de Acción Popular (C. E. A.), partit del senyor Anguera de Sojo:

Diu:

"El jefe se plantó en el momento preciso. Ni antes ni después podía hacerlo. Al defender la dignidad de Acción Popular defendiendo el decoro de España, cuya opinión nacional personaliza. Cual nuevo Diógenes, España ha encontrado por fin "a un hombre de veras".

La suerte está echada. Nuestras miradas, puestas en los ojos del jefe. Su gesto es para nosotros un mandato. La consigna única: "Confianza plena en el jefe". Obediencia ciega a su voz de mando.

Los grupos ciudadanos de la J. A. P., en pie de movilización! Los equipos de propagandistas, dispuestos a recorrer España en propaganda jamás superada en intensidad y grandezza. Pongamos al rojo vivo el entusiasmo del pueblo español. Hagámosle vibrar con la potencia precisa para impedir que nadie juegue con su voluntad, pues sólo él es dueño de sus destinos.

En pie de marcha! Preparados todos para las próximas elecciones, lleguen cuando lleguen. ¡Nuestro doble grito de batalla, atronar España: "Otra Constitución para abrir los cauces de un Estado nuevo. ¡El poder todo para el jefe!"

Rígida disciplina de la J. A. P. a las organizaciones jerárquicas de la C. E. D. A. Coaliciones electorales: las que los jefes señalen. ¡A nosotros nos toca obedecer, entregar todo nuestro esfuerzo, nuestra juventud, nuestro entusiasmo, nuestras vidas, si fuesen precisas, por el triunfo del ideal!"

Hoy, más que nunca, fe en Dios, en España, en el jefe, en los 19 puntos de nuestro programa. El triunfo está próximo. El triunfo es seguro, "porque está con nosotros la historia, con nosotros está el porvenir". — El Consejo Nacional de la J. A. P."

SOCIETAT ANONIMA CROS

Amb motiu del trasllat de les Oficines d'aquesta Societat al nou edifici social, prevenim els nostres clients, proveïdors i el comerç en general, que, des del proper dia 18 fins al 22, ambdós inclusivament, romandran tancades al públic les nostres Oficines, àdhuc el servei de Caixa; i que, a partir del dia 23, realitzarem totes les nostres operacions al nou domicili: Passeig de Gràcia, número 56 (Telèfon 80153).

Les comunicacions que per escrit o per telèfon hagin d'ésser-nos adreçades durant els dies fixats per al trasllat, poden ésser-ho, indistintament, als nostres edificis del Passeig de Gràcia, número 56 (telèfon 80153) i carrer de Pablo Iglesias, número 21 (telèfon 13141).

Barcelona, 13 d'abril de 1935.

CONGRES INTERNACIONAL DE PUBLICITAT
Organitzat per «PUBLI CLUB»
Adherit a la Unió Continental de la Publicitat
del 20 al 24 d'abril
OFICINES:
Santa Anna, 28, 1.ª Telèfon 14211

D'APARICIÓ IMMINENT
EL FET DEL DIA
PER
Joan Alavedra
Contindrà, entre altres coses:
«La tragèdia de mossén Cinto»
«Una vida exemplar: Masaryk»
«La mort de Pau Claris»
«Vida de Macià, per als infants de Catalunya»
i «ANECOTARI DEL PRESIDENT MACIÀ».

Cap a la unió dels partits obrers catalans?

Del projecte de formar un partit obrer català a base dels partits marxistes catalans

Declaracions de Ramon Jover, de la U. S. C.; Rafel Vidiella, de la F. C. del P. S. O. E.; Pere Aznar i Artur Cussó, del Partit Català Proletari, i Joaquim Maurín, del B. O. C.

per VICENÇ RIERA

Abans del 6 d'octubre algunes vegades s'havia intentat la unió dels diversos partits obrers que existeixen a Catalunya.

L'Aliança Obrera ha estat el resultat d'un d'aquests intents; el que no s'ha pogut aconseguir és la formació d'un partit obrer únic.

Dur la unió fins a l'extrem que dos o més dels partits obrers catalans es fusionessin ha semblat sempre una cosa un xic difícil d'aconseguir. Ningú no vol que el seu partit sigui absorbit per qualsevol dels altres; tots volen mantenir íntegres les característiques del seu grup i que aquest superi els altres. I tanmateix, és freqüent de sentir dir als militants d'aquests partits que les raons que mantenen els obrers revolucionaris agrupats en tants partits petits no són de tanta importància que justifiquin la divisió.

Després del 6 d'octubre hi ha hagut una treva entre els diversos grups polítics dels obrers catalans, i en aquesta treva ha sorgit, una vegada més, la idea de la fusió.

S'han sostingut converses, s'han fet estudis, consultes... La fusió s'està gestionant.

Els xicotets del Partit Català Proletari van creure que aquells partits que no estaven afiliats a cap Internacional, com la Unió Socialista de Catalunya, el Bloc Obrer i Camperol i l'Esquerra Comunista, podrien formar, amb ells, un partit obrer català. Ja donaven per descomptat que el Partit Socialista Obrer Espanyol i el Partit Comunista, enquadrats a la segona i a la tercera Internacional, respectivament, no entrarien a la fusió. Esperaven, però, que el partit que sortís de la fusió ideada podria mantenir bones relacions amb els partits de les dues Internacionals i fins i tot fer una acció conjunta amb ells.

Sembla, però, que entre els partits que eren considerats susceptibles d'integrar la fusió n'hi ha que tampoc no hi podran entrar.

Mal com ara la fusió no havia semblat una cosa factible, però els fets han demostrat com eren de justificades les temences del Partit Català Proletari. En una reunió celebrada el dissabte els dos partits socialistes es manifestaren favorables a la fusió, però la volien dintre la disciplina de la segona Internacional. Els comunistes oficials volien també la fusió, però dintre la disciplina de la Tercera Internacional.

Això situa, de moment, la Unió Socialista de Catalunya, la Federació Catalana del P. S. O. E. i el Partit Comunista de Catalunya al marge de les negociacions. Aquestes, però, continuen entre el Bloc Obrer i Camperol, els trosquistes i el Partit Proletari.

Per tal de fixar davant els lectors de LA RAMBLA la posició dels diversos partits obrers catalans en el problema de la fusió, res millor que demanar a representants característics de cada un d'ells que ens contestin unes preguntes que tenen l'objecte de precisar aquella posició.

Això és el que hem fet.

Ramon Jover, de la Unió Socialista de Catalunya

— És un xicot molt còmode, molt... Així que plega del taller va de dret a casa — abans de les set ja hi és —, i ja no se'n mou.

— Bé, anirà a les vuit a casa seva.

— És segur que hi trobarà.

A les vuit, com a casa d'en Jover.

— No hi és — ens diu la seva dona —. No vindrà pas abans de les nou.

A les nou hi tornem.

— Encara no ha vingut. Si el voleu esperar... Ja no pot trigar gaire.

L'esperem.

Toca un quart de deu... Toquen dos quarts... Toquen tres quarts...

Sentim algú que puja corrent les escales. És ell, Ramon Jover, l'home que abans de les set ja és a casa i ja no se'n mou.

— Noia... noia... — diu a la seva dona —. Cullia, donem el sopar, que m'he d'anar de seguida.

Dinàmic, nerviós, ràpid en el seu parlar, en els seus moviments i en les seves reaccions, actiu com el coque, ja ens hauríem hagut de maliciar del company que ens pondrà el seu capítol.

Ramon Jover és un home d'una modestia excessiva, sota la qual s'amaga una gran intel·ligència, i és un home de freqüents reaccions brusques que no arriben a dissimular la seva bondat.

Ens mira amb aquells ulls vius de noi entremaliat.

— Què voleu?

Li expliquem el motiu de la nostra visita.

— Vinga, pregunteu.

Comencem el nostre interrogatori.

— Creieu convenient la fusió, i oportú el moment per a intentar-la, dels diversos partits obrers de Catalunya?

— És un xicotat de pretendre garantir l'oportunitat de determinats actes. La creació de l'Esquerra Republicana de Catalunya va ésser convenient i oportuna en el moment que va produir-se, però si a Itàlia, ja vigília de l'adveniment del feixisme, els partits socialistes i comunistes s'haguessin fusionat, la gesta hauria estat bona i útil, però d'eficàcia nul·la. L'oportunisme i la conveniència, en coses d'ordre col·lectiu, estan subordinats a l'indole i la

transcendència dels esdeveniments. En la conjuntura present de Catalunya i d'Espanya és útil que els partits obrers pensin a constituir una força única, però ara com ara no es veuen uns esdeveniments susceptibles de demostrar l'oportunitat i la conveniència immediata d'un acord, d'una entesa o d'una fusió.

Quant a partits obrers de Catalunya potser només hauríem de considerar com a existents dins del cloacal la Unió Socialista de Catalunya i el Partit Comunista de Catalunya. Aquest ha estat l'únic partit que, després de la U. S. C., ha estat prou intel·ligent i dútil per a diferenciar el fet d'una nacionalitat del concepte d'Estat, perquè els partits obrers i particularment els so-

RAMON JOVER

cialistes han pogut donar-se compte — i si no, cal que no facin — que els Estats creats per la burgesia no representen sempre una nació, i que algunes vegades, com en el cas d'Espanya, són incapaces de fondre en un sentit d'Estat les varietats reals geogràfiques i ètniques que han trobat al seu territori al moment de constituir-se.

— Creieu en la possibilitat de la fusió dels partits catalans?

— En un termini llunyà, sí. De moment, la tasca que cal fer és soterrar les dificultats pròpies d'una empresa tan difícil, sobretot tenint en compte que la multiplicitat de partits existents no té cap justificació digna de tenir-se en compte. Acl un partit no ha respost mai a raons tècniques poderoses, a una raó d'eficàcia de política social ni a un fort moviment de multituds. Costa de saber en què consisteixen les premisses d'una tasca en la qual hagin de participar factors tan estrambòtics.

— Quins dels partits actuals creieu que haurien d'integrar una fusió dels partits obrers, a Catalunya?

— Els partits que crec més susceptibles d'entendre's són, indubtablement, la Unió Socialista i la Federació Catalana del Partit Socialista Obrer Espanyol. Això no vol dir que jo cregui, a priori, que heu de quedar exclosos cap dels altres partits. Molt al contrari, jo crec que, amb una mica de modestia i de bona voluntat per part dels dirigents del Bloc Obrer i Camperol, de l'Esquerra Comunista, del Partit Català Proletari i del Partit Comunista de Catalunya, pot trobar-se una base, al marge de fantasies tècniques i de verbalismes poc soltes, que permeti la formació d'un partit únic integrat per tots els partits que acabo d'esmentar. El que cal és situar el problema als moments actuals i pensar que ningú no ha d'imposar les seves concepcions a un altre i que tothom ha de sotmetre's al criteri de la majoria.

— Quines causes creieu que poden facilitar o dificultar la fusió?

— La causa gairebé única que pot facilitar la fusió és el desprendiment de tota gelosia de partit. La causa gairebé única que pot dificultar la fusió és la illúsió en una força o conglomerat integrat per grups microscòpics que esgrimixen el "chantage" de la seva personalitat i en fan una causa permanent de discussions gratuïtes, les quals, naturalment, permeten fer-se cotitzar i dificulten o impedeixen agrupar en una força única el proletariat.

— Creieu que l'adhesió a la segona o a la tercera Internacional pot ésser una dificultat per a la unitat política del proletariat català?

— Avui el problema de les Internacionals no té el caràcter exclusivista que tenia en formar-se la tercera Internacional. De fet tots els partits nacionals interpreten la disciplina internacional amb molta amplitud de moviments, la qual cosa vol dir que per aquesta banda, amb una certa llibertat d'interpretació, podrien crear-se les bases d'una agrupació única i treballaria per vèncer els obstacles d'ordre interior que encara subsistissin. L'única cosa que caldria puntualitzar, en el problema de les Internacionals, és que la Internacional única per a la qual es treballa, respongués, en absolut, a un criteri de pura marxista. Realment, el que interessa que desaparegui per a facilitar l'entesa internacional, és el socialisme que a la Gran Bretanya té el nom de Laborisme i que a Bèlgica representa Vandervelde, que defensa teories separades del concepte de classe i en oposició, per tant, amb l'essència del marxisme. Nosaltres fa temps que

entemem que cal tornar el socialisme a la seva manifestació primitiva de classe. Si això s'hagués entès, pels partits socialistes principalment, ni s'hauria produït l'excessiva adaptació a la vida burgesa, que és qualificada d'oportunisme, ni hauria sorgit la puja de les consignes extravagants i l'agressivitat del comunisme, molt emparentat amb les truculències anarquistes.

— Quina posició creieu que el partit que neixi de la fusió, cas que aquesta es produïx, ha d'adoptar davant els partits democràtics catalans, sobretot en una probable consulta electoral?

— La posició d'un possible partit obrer a Catalunya ha de guardar certa relació amb l'actitud que en circumstàncies similars pogués adoptar el partit socialista espanyol, ja que aquest pot considerar-se el partit obrer que a Espanya assumeix la representació total del proletariat.

A més, l'actitud que eventualment es pogués adoptar en una consulta electoral està subordinada a la situació de les víctimes del 6 d'octubre. No hi ha dubte que, a Catalunya, un partit obrer ha d'acceptar en l'acte electoral una solidaritat absoluta amb els homes caiguts el 6 d'octubre. Ara, que abans que es produïx una consulta electoral el mateix poden passar dos mesos que des anys, i l'actitud d'un partit socialista no pot ésser la mateixa en moments que es veu forçat per a fer efectiva una solidaritat revolucionària que la multitud demana, que si aquesta qüestió ha estat il·luminada. La posició dels socialistes enfront dels partits democràtics burgesos ha estat una de les coses que més els han diferenciat de l'acció obrera dels anarquistes i dels comunistes. El socialisme no ha creat mai que havia d'ésser impopular per raons d'una pura gairebè morbosa en l'aspecte teòric. Com que el problema actual està il·luminat, i per tant les properes eleccions, al perill del feixisme, el proletariat només ha d'examinar una cosa: els elements que té disponibles per a abatre el feixisme. Si una benevolència amb els partits democràtics permet d'allunyar el feixisme i refer les forces obreres, cal tenir aquesta benevolència. És el cas que ja hem esmentat. Que de poc hauria servit, la vigília del feixisme a Itàlia, l'entesa entre els partits socialistes i comunistes. El que en aquests casos importa és evitar i contrarestar el perill, i pot dir-se, sense mirar-s'hi gaire: Sigui amb el que sigui i amb qui sigui.

— Deixem En Ramon Jover i anem a trobar

Rafel Vidiella, de la Federació Catalana del P. S. O. E.

Rafel Vidiella és un dels homes més destacats de la Federació Catalana del Partit Socialista Obrer Espanyol, i per la seva posició personal en la qüestió de la fusió dels partits obrers de Catalunya, un dels homes que pot parlar-ne amb més autoritat.

Vidiella ens rep amb una gran cordialitat, però sense abandonar aquell aire greu i reposat que el caracteritza.

Li engegarem la primera pregunta:

— Creieu convenient la fusió dels partits obrers catalans?

— Evidentment. Si imposa la unificació dels partits obrers, sobretot d'aquells de tipus marxista. Aquestes són: Federació Socialista Catalana del P. S. O. E., Unió Socialista de Catalunya, Bloc Obrer i Camperol, Esquerra Comunista i Partit Comunista de Catalunya. Ara bé: jo crec que es cometeria un error molt greu si en aquests moments es fes la unificació a base de crear un partit nou. El nou partit té la seva explicació quan, entre els que ja existe-

xen no n'hi ha cap que sigui fort i que hagi adquirit prestigi. Però a la Península existeix el Partit Socialista, que ha completat i està complint una gran missió política, transformadora i revolucionària, i que té

RAFAEL VIDIELLA

una gran influència sobre les masses treballadores. És al d'aquest partit, per tant, en cal fer la unificació política obrera.

— Bé, però el Partit Socialista, a Catalunya...

— Si la Federació Catalana té molt poca influència. És cert. Però això l'opinió que acabo d'exposar podrà semblar sectària, però fixeu-vos que cap dels altres partits marxistes tampoc no té una gran influència a Catalunya. I cap militant obrer ha de deixar de pensar que qualsevol força proletària que neixi o es desenvolupi a Catalunya ha d'anar d'acord, si vol triomfar, amb el Partit Socialista, que és, a Espanya, l'única força seriosa i respectable. I és evident que si l'acord s'ha d'establir, forosament s'establirà millor des de dins que des de fora.

— Així, vos creieu que el Partit Socialista Obrer Espanyol pot desenvolupar-se a Catalunya?

— Veureu: és innegable que a Catalunya hi ha una tendència força favorable al principi que ací els partits han d'ésser exclusivament catalans, però això, que és una concepció burgesa, producte d'una contradicció econòmica entre la Catalunya industrial i l'Espanya agrària, no té res a veure amb les concepcions proletàries. Per a la cultura burgesa, el terme nació és l'aranzel i la lluita pel mercat, és a dir, el foment de l'odi de races i la guerra. Per a la cultura proletària, el terme nació és l'economia planificada i, per tant, el foment de l'amor entre tots els pobles i la pau. Això és la raó per la qual la classe treballadora és la classe social que està més ben disposada per a federar-se internacionalment, per a actuar d'acord entre els seus components.

— No creieu que l'adhesió a la segona o a la tercera Internacional podria ésser un obstacle per a la fusió dels partits que heu esmentat?

— La segona Internacional avui aplanà el camí perquè s'hi adheririen aquests partits que, com el Bloc Obrer i Camperol i l'Esquerra Comunista, van recusar la tercera Internacional per la seva rígida disciplina nacionalista. Des del moment que la segona Internacional deixa en llibertat les seves seccions, perquè triu la seva tàctica, desapareix el conflicte. A Catalunya, una Federació Socialista Catalana del P. S. O. E., integrada, a més dels socialistes que avui la formen, per la Unió Socialista de Catalunya i pel Bloc Obrer i Camperol i per l'Esquerra Comunista, col·locaria Catalunya molt aviat a l'avantguarda del moviment socialista peninsular.

— Quina actitud creieu que el par-

tit que pugui sortir de la fusió que es projecta hauria d'adoptar davant els partits democràtics catalans, sobretot en una possible consulta electoral?

— Si la unió que es projecta es realitza, a Catalunya, com a la resta del territori de la República, les esquerres burgeses no compten per a res, ni tan sols en qüestions electorals que són les úniques qüestions que les fan bellugar. Els seus homes més sincers serien absorbits pel socialisme; els altres, per solidaritat de classe, caurien a la banda del capitalisme, per molt reaccionària que fos la forma política que aquest adoptés. I d'això es tracta a tot el món: marxisme i antimarxisme.

Pere Aznar i Artur Cussó, del Partit Català Proletari

Trobem casualment, a la terrassa d'un cafè popular, aquests dos xicotets, tot cor i entusiasme, del Partit Català Proletari, que ens diuen Pere Aznar i Artur Cussó.

El Partit Català Proletari és el que ha llançat la idea de la fusió dels partits obrers catalans; és, per tant, un gran interès fer parlar els seus homes sobre la qüestió. I, naturalment, nosaltres aprofitem l'oportunitat per a interrogar En Cussó i l'Aznar.

— Què us ha impulsat — els preguntem — a intentar la fusió dels partits obrers catalans?

— Catalunya és, potser, l'únic país del món on es dona l'espectacle d'un proletariat que existeix d'un nombre tan gran de partits que es podrien dir defensors de la classe obrera. Si fins fa poc aquesta matisació tan fina era un destor per a la realització dels objectius que infailliblement el proletariat ha de dur a terme, avui, després de les jornades d'octubre, tan plenes de possibilitats, seria un crim persistir en la mateixa actitud. El Partit Català Proletari s'ha donat compte del que exigeix la nova situació creada a conseqüència dels fets passats, i els seus homes, fermament convençuts que les necessitats de Catalunya i de la classe treballadora reclamen la desaparició de tants partits per a crear-ne un de ben tot, han iniciat unes gestions per tal d'arribar a la fusió dels partits marxistes catalans.

— Creieu que aquest és el moment d'intentar aquesta fusió?

— El sistema capitalista ha de desaparèixer per donar lloc a la formació d'un tipus de societat més elevada: la socialista. Això ha d'esdevenir fatalment, malgrat la resistència de l'ordre actual. Malgrat això, nosaltres no som partidaris d'adoptar una actitud musulmana, i sobretot no estem disposats que la nostra passivitat contribueixi a facilitar la instal·lació a la Península del règim que desordenadament avui coneixem molts països d'Europa. És per evit que s'esdevinguin això i també per tal que siguin col·lectes ben aviat l'opressió dels pobles i l'exploitació de l'home per l'home que voldríem veure realitzada aquella fusió. Els moments per a intentar-la amb esperances d'èxit són del tot favorables.

— Per què?

— L'experiència de la República anomenada del 14 d'abril, el fracàs vergonyós i lamentable de la democràcia esquerrana, la situació del món capitalista, la realització esplendorosa del socialisme a la U. R. S. S. són coses que han dut a l'esperit de l'home per l'home que voldríem veure realitzada aquella fusió. Els moments per a intentar-la amb esperances d'èxit són del tot favorables.

— Per què?

— L'experiència de la República anomenada del 14 d'abril, el fracàs vergonyós i lamentable de la democràcia esquerrana, la situació del món capitalista, la realització esplendorosa del socialisme a la U. R. S. S. són coses que han dut a l'esperit de l'home per l'home que voldríem veure realitzada aquella fusió. Els moments per a intentar-la amb esperances d'èxit són del tot favorables.

— Quina actitud creieu que el par-

ties emprades donin el resultat que haurien de donar.

— Així, vosaltres creieu que recitreu en el vostre propòsit d'unir els partits obrers?

— L'ocasió és força favorable, però, francament, temem que no reeixirem del tot. Sembla que alguns dels dirigents no estan encara tan ben disposats com caldria esperar. Nosaltres esperàvem que el fet que a Catalunya no hi ha cap partit que influïx una part important del proletariat decauria dels homes de tots els partits obrers a la unió. Després d'algunes converses, comencem a creure que si els militants de la base no obliguen llurs dirigents, la fusió no tindrà, en aquests moments, l'amplitud esperada.

— Però vosaltres espereu, almenys...?

— Nosaltres esperem que alguns dels partits que avui existeixen s'uniran.

— Quins són els partits que creieu que haurien d'integrar la fusió?

— Nosaltres no som partidaris de la fusió a costa de tot. Cal un programa, una tàctica i uns principis, perquè sense això la unitat política del proletariat seria efímera, o, cosa pitjor, de resultats funestos. Per això nosaltres posem com a condició prèvia per a arribar a la fusió que l'organisme que en resulti tingui els principis marxistes-leninistes. I com que creiem que aquests principis avui ja no són discutits per cap dels partits obrers de Catalunya, el nou partit hauria d'ésser el resultat de la fusió de tots.

— No veieu, doncs, en cap dels partits obrers uns característics especials que, a judici vostre, l'hagin de fer restar al marge de la fusió?

— Si el nou partit ha de basar-se en els principis marxistes-leninistes haurien de restar al seu marge els que creguen en la ineficàcia d'aquest contingut, i avui, a Catalunya, excepte el grup polític que segueix Pestanya, no hi ha cap partit obrer que no sigui partidari — si hem de creure sincera la propaganda que fan — de les tàctiques marxistes. Per altra banda, els fets demostren d'una manera que no deixa lloc a dubtes que els partits que no s'estructuren tenint en compte el plet de Catalunya, es veuran impossibilitats de guanyar la confiança de les masses treballadores catalanes i duran sense una vida migrada. Però això no pre una vida migrada. Però això no pre una vida migrada. Però això no pre una vida migrada.

— No creieu que l'adhesió a la segona o a la tercera Internacional podria ésser un obstacle per a la unitat política del proletariat català?

— Aquesta qüestió és de les de solució més difícil. És evident que el partit del proletariat no pot deixar de portar una estructura internacional. A quina Internacional hauria d'estar afiliat el partit català?

Després de la conducta seguida per la segona Internacional, que va omplir-se de llot l'any 1914, cap partit obrer de Catalunya no pot ni deuen defensar-la. Nosaltres som partidaris de l'adhesió a la tercera Internacional, perquè entenem que la seva gran actuació a la seva societat de la U. R. S. S. és una garantia per al proletariat. A més, nosaltres creiem que el desastre sofert per la classe treballadora als països on ha triomfat el feixisme és degut a no haver seguit precisament les seves tàctiques i a haver seguit les de la segona Internacional. Però si el fet de l'adhesió a la Internacional hagués d'ésser un obstacle per a la fusió dels partits, serien partidaris de restar-ne al marge, momentàniament. Esperàvem que el moviment de fusió que avui mundialment s'inicia donés el seu resultat. Propugnàvem, així, que el nou partit permetés que poguéssim defensar el criteri d'adhesió a la tercera Internacional.

— Quina posició creieu que el partit proletari que neixi de la fusió, cas que aquesta es realitzi, ha d'adoptar davant els partits democràtics catalans, sobretot en una probable consulta electoral?

— El partit proletari nascut de la fusió hauria d'ésser absolutament fidel al marxisme revolucionari. Aquest ens ensenya que l'alliberació dels obrers ha d'ésser obra d'ells mateixos i també que, amb llur albat, han d'aconseguir el de tota la humanitat. Volem dir amb això que en una probable consulta electoral el partit obrer català no pot esguardar indiferent les forces que tot i no ésser proletàries siguin oposades al feixisme. Ara que, com que l'experiència del 14 d'abril ha donat resultats funestíssims, som partidaris decidits que el proletariat actui independentment de les altres classes. Cas que les eleccions, en la proximitat de les quals no tenim gaire confiança, es fessin pel sistema proporcional, el partit de la classe obrera no hauria de tenir cap contacte electoral amb els partits democràtics. Ara bé, nosaltres creiem que no cal pensar molt en eleccions i que cal sobretot mirar de sortir de la situació actual. En aquests cas s'imposa establir un programa d'actuació capaç de foragitar el feixisme de les posicions aconseguides, i l'actitud del partit proletari nascut de la fusió, enfront dels partits demo-

cràtics hauria de tendir a formar un front de lluita indispensable per a batre l'enemic comú, bastant fort a la Península i a molts llocs del món. I com que el marxisme no és un dogma ens ensenya que a cada nova situació calen noves tàctiques.

Cussó i Aznar, que han anat contestant, ara l'un, ara l'altre, les nostres preguntes, ens miren, com donant per acabada la conversa.

Els demanem, per a il·lustrar l'interviu, unes fotografies.

Cussó ens les nega rodonament, amb una vehemència que ens sorprèn. Parla de principis, d'uns acords...

— Bé, home, bé... No us enutgeu!

Joaquim Maurín, del Bloc Obrer i Camperol

Hem parlat amb Joaquim Maurín, el líder comunista del Bloc Obrer i Camperol.

Heus ací les nostres preguntes i les seves respostes:

— Creieu convenient la fusió dels partits obrers de Catalunya?

— Després dels esdeveniments d'octubre, el B. O. C. ha llançat aquesta consigna: Front Únic, Sindicat Únic, Partit Únic. És evident que jo, que em sento identificat amb la posició política del partit al qual pertanyo, no solament considero convenient la fusió dels partits obrers marxistes que existeixen a Catalunya, sinó que la considero necessària. Que s'entengui bé: dels partits obrers marxistes! Els partits o grups de base marxista que existeixen a Catalunya són: Bloc Obrer i Camperol, Federació Socialista (P. S. O. E.), Unió Socialista de Catalunya, Partit Co-

JOAQUIM MAURÍN

munistes de Catalunya, Esquerra Comunista i Partit Català Proletari. Els altres grups polítics obrers no marxistes que pugui haver-hi, no poden entrar a la fusió perquè aquesta ha de tenir com a base el marxisme clàssic.

— Així vos creieu que els partits obrers no marxistes, cas que n'hi tinguin, han de quedar al marge de la unificació?

— Aquests partits o grups, si és que n'hi ha, poden formar part de l'Aliança Obrera, la plataforma fundamental de la qual no és el marxisme, sinó el sentit de classe.

— Creieu oportú el moment per a intentar la fusió?

— Hem de suposar que el Partit Únic dels treballadors no es farà en vint-i-quatre hores. Si es fes així, la fusió seria burocràtica, artificial. La idea del Partit Únic està, ara, a la fase de propaganda, es troba a la seva primera etapa. Cal que els partits que han de fusionar-se tinguin una gran discussió prèvia, no pas sobre principis, perquè ja es partit d'un principi comú: el marxisme, sinó sobre tàctiques. La idea del Partit Únic ha d'arribar a les masses; ha de sentir-la elles. I quan aquesta idea cristal·litzi definitivament, ha d'aparèixer, no com un aranjament dels Comitès dirigents, sinó com un desig general, unànime, dels treballadors.

— No us sembla que així la fusió va per llarg?

— No ho creguem. Un marxista raona així: Cal fer el Partit Únic? Sí? Doncs és possible! I com que és possible i necessari, els esdeveniments treballaran per tal que aquesta idea es converteixi en una realitat més o menys aviat. Puc posar-vos com a exemple, i serà un exemple força significatiu, el que ha passat amb l'Aliança Obrera. Ara fa justament dos anys, en una sala de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, uns quants delegats d'organitzacions obreres acordaven formar l'Aliança Obrera. La premsa ni tan sols va comentar aquella reunió per la seva poca importància aparent. L'Aliança Obrera, però, responia a una necessitat històrica: la unitat d'acció dels treballadors. I és per això que, imperceptiblement, d'una simple organització de propaganda contra el feixisme que era, va passar a ésser una superorganització que comprèn la majoria dels treballadors de Catalunya, i que després es va estendre a la resta de la península. Doncs bé: pot ocórrer que amb el Partit Únic passi una cosa semblant. El que avui sembla difícil potser d'ací a un any, o abans — la cosa depèn de circumstàncies alienes a la voluntat dels iniciadors —, estigui ja en marxa. La idea del Partit Únic, a part de la seva justícia, té a favor seua la seva unitat, la seva força, la seva unitat que ha nascut a Catalunya. En els fenòmens d'idees i d'organit-

FESTA DEL LLIBRE

Francesc Madrid

publica el seu darrer llibre

"14 DE ABRIL"

(NOVEL·LA O REPORTATGE?)